

Ympäristöraportti Kirjavälitys 2020

Toimenpiteet ja Kirjavälityksen ympäristöohjelma

Kirjavälitys panostaa ympäristöohjelmassaan logistiikan tehostamiseen. Ostojen ja toimitusten keskittämällä vähennämme omalta osaltamme ympäristökuormitusta. Se, että moni kirja-alan toimija on keskittänyt logistiikkansa Kirjavälitykseen, saman katon alle on ympäristöystävällinen logistiikkaratkaisu. Tarkastelemme myös yhteistyökumppaneidemme ympäristölaatua – erityisesti seuraamme käyttämiemme kuljetusyritysten toimintaa.

Logistiikkaa kehitettäessä tehostaminen tarkoittaa useimmiten positiivista ympäristövaikutusta. Esimerkiksi pienkeräilyn kehittämisen hankkeessa pienrivisten tilausten keräilyyn haettiin lisätehoja koontikeräilylistan voimin, joka tarkoitti keräilytulosteiden oleellista vähenemistä nykyisestä. Pyrimme vähentämään myös paperin kulutusta.

Tavoitteenamme onkin edistää sähköistä asiointia. Käytössämme on useita sähköisiä ratkaisuja, jotka pienentävät paperinkulutusta ja nostavat toiminnan tehokkuutta: verkko-, edi- ja e-lasku, sähköinen raportointi ja tilaaminen ja esim. vastaanotossa sähköisten päätelaitteiden käyttö. Verkkolaskutusasteemme on erittäin korkea. Huolehdimme myös asiakkaidemme tuotemakuloinnit ja esimerkiksi asiakirjojen hävittämisen asianmukaisesti.

Myös kunkin työntekijän omilla työskentelytottumuksilla on merkityksensä, esimerkiksi päätös siitä, mitä asioita käsittelee näytöllä, ja mitkä paperit pitää tulostaa. Pyrimme lisäämään henkilöstön ympäristötietoisuutta mm. koulutuksien avulla. Tavoitteena on luoda uusia, kestävän kehityksen

periaatteita noudattavia käytäntöjä, joita sovellettaisiin myös työajan ulkopuolella.

Kirjavälityksessä on monia ympäristötehokkuuteen vaikuttavia projekteja ja hankkeita, kuten henkilöstön oman ympäristötietoisuuden parantaminen tiedottamisella ja koulutuksilla, logistiikan automaatioasteen ja ohjauksen kehittäminen sekä monet sähköisiin palveluihimme liittyvät aiheet. Katso raportin lopusta jo toteutuneet hankkeet vuosilta 2009-2021.

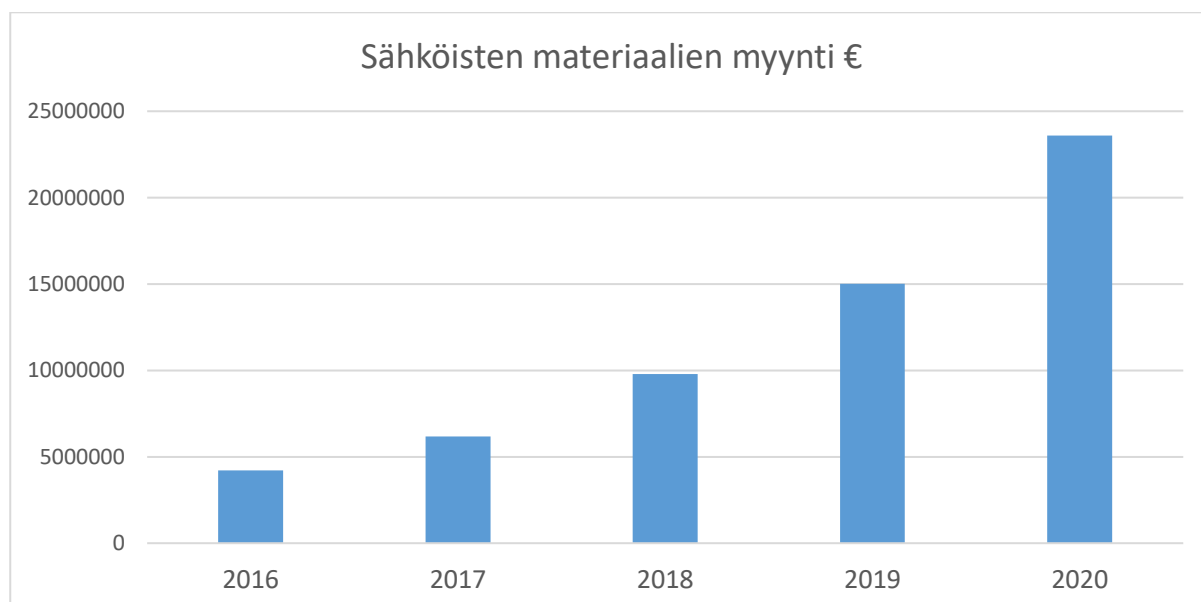
29.7.2021

Julkinen

Toiminnan positiiviset ympäristövaikutukset ja mahdollisuudet

Kirjävälitys on perustettu hoitamaan keskitettyä logistiikkaa. Siihen liittyy keskitetyt tilaukset, toimitukset, kuljetukset, laskutus ja palautukset. Nämä kaikki vähentävät kustantajien, jälleenmyyjien ja kunta-asiakkaiden omaa käsittelyä ja mm. kuljetusten tarvetta. Vaikka Kirjävälitykselle syntyy ympäristökuormaa, se on kuitenkin murto-osa siitä, mitä ympäristökuorma olisi kokonaisuudessaan ilman keskitettyä logistiikan hallintaa.

Kirjävälityksen uudet palvelut ovat olleet mahdollistamassa sähköisten materiaalien myynnin kasvua Suomessa. E-kirjan ja sähköisten oppimateriaalien voidaan katsoa olevan ympäristöystävällisempiä tuotteita kuin fyysisten vastinpariensä. Painamiseen, paperin käyttöön ja kuljetuspäästöihin liittyvät ympäristövaikutukset poistuvat, kun siirrytään fyysisistä sähköisiin tuotteisiin. Sekä e-kirjojen että sähköisten oppimateriaalien myynti on edelleen voimakkaassa kasvussa.

Myös prosessien sähköistyminen vähentää mm. paperin käyttöä. Esimerkiksi Kirjävälityksen tilausriveistä 95 % tulee sähköisiä tilauskanavia pitkin. Kustannuksiin tällä on valtava vaikutus työn tehostumisen myötä.

Merkittävimmät ympäristövaikutukset

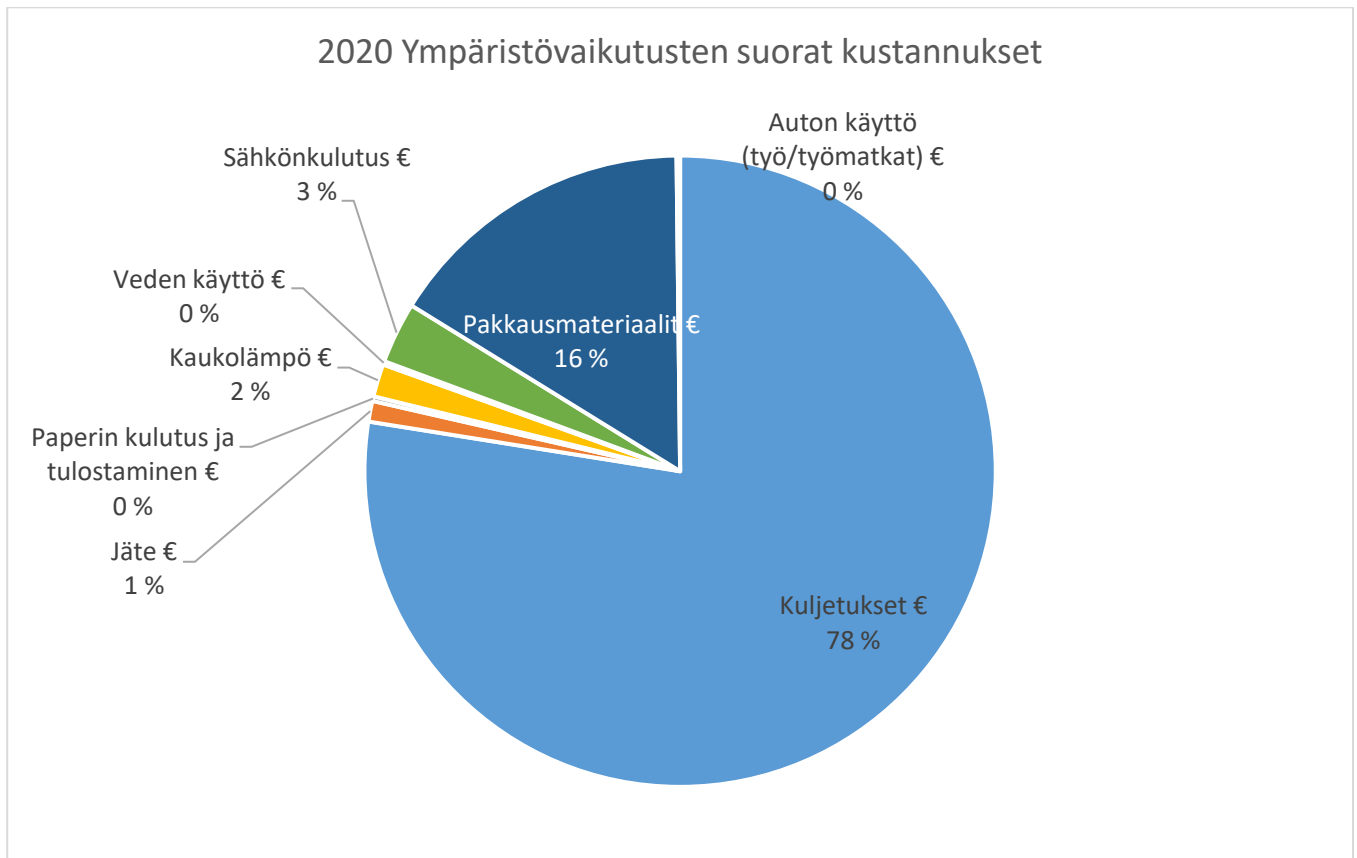
Kirjävälityksen merkittävimmät ympäristökuormitukset syntyvät seuraavista ryhmistä:

- kuljetukset
- pakkausmateriaalit, makuloinnit ja jäte
- sähkön kulutus ja kaukolämpö

Muita ympäristöä kuormittavia tekijöitä ovat:

- työmatkapäästöt
- veden kulutus
- melu

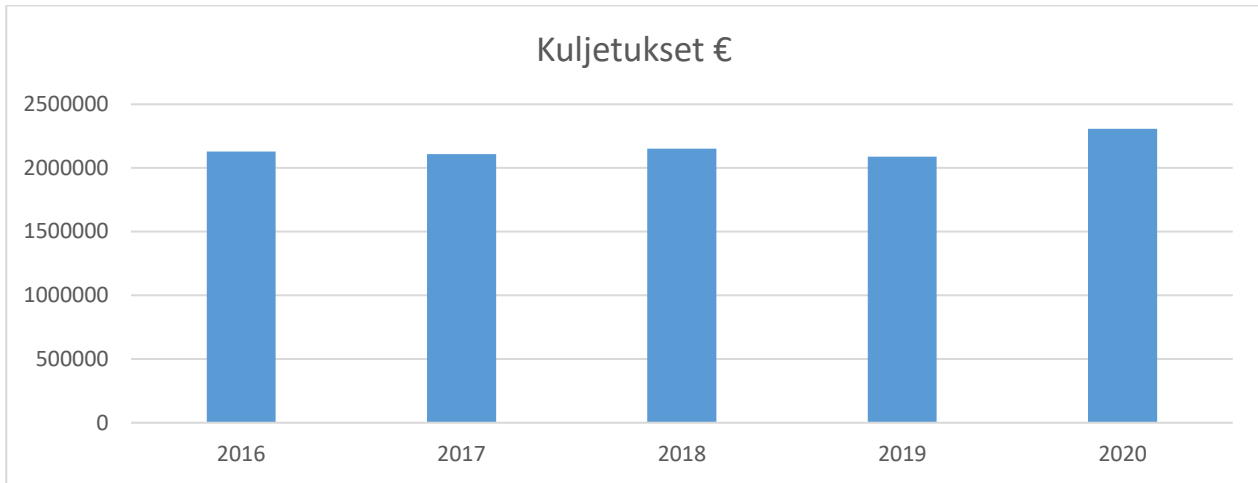
Alla on tarkasteltu, millaisia suoria kustannusvaikutuksia näillä ympäristövaikutuksilla on yritykselle. Kuljetuksista maksettiin vuonna 2020 2,3 milj. euroa, ja ne muodostavat noin 78 % ympäristövaikutusten kustannuksista. Merkittävä on kuitenkin myös pakkausmateriaalin osuus. Makuloitavissa tuotteissa on huomioitu vain hankintapalvelun osuus, joka on suora kustannus Kirjavälitykselle. Kustantajille aiheutuu omista makuloinneista lisäksi huomattavasti suurempi kustannus.

Kirjavälityksen toiminnalla on myös positiivisia ympäristövaikutuksia. Sähköisten tuotteiden myynnin osuuden kasvattaminen vähentää fyysisten tuotteiden ympäristöhaittoja läpi koko toimintaketjun. Keskitetty logistiikka, keskitetyt kuljetukset ja viikkotoimituspäivät vähentävät asiakkaan kuljetusten tarvetta kokonaisuudessaan.

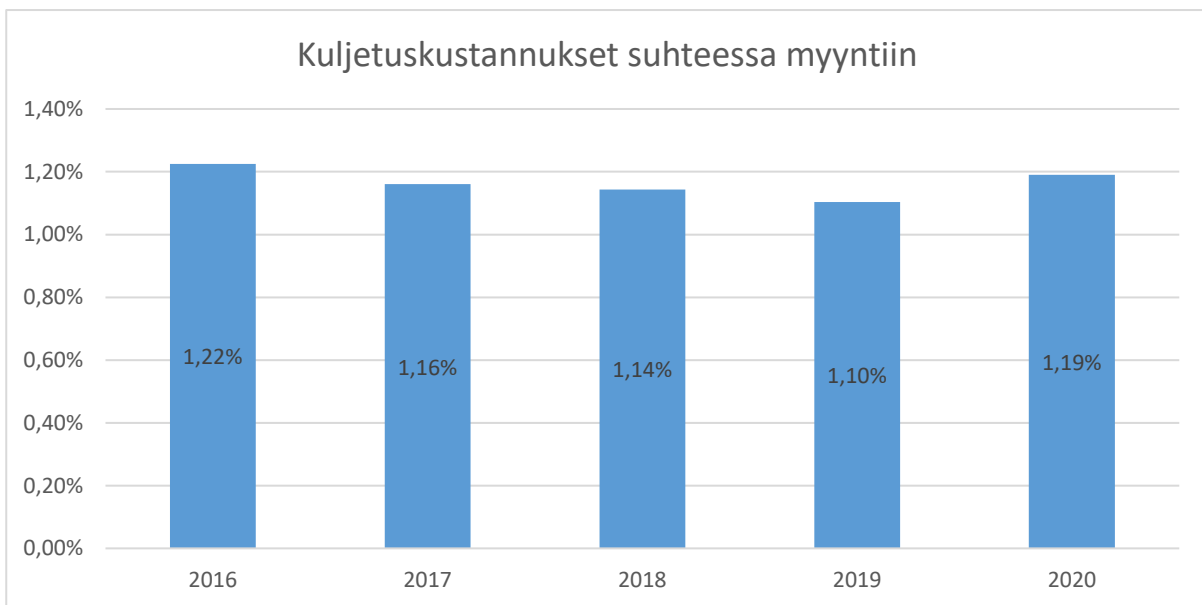
Kuljetukset

Logistiikkapalveluyhtiönä Kirjavälityksen merkittävimmät ympäristövaikutukset syntyvät ostetuista kuljetuksista. Kirjavälityksen maksamat rahtikustannukset ovat pysyneet vuosien aikana melko stabiililla tasolla.

Samanaikaisesti volyymit ovat kuitenkin nousseet. Kuljetuksia on pystytty optimoimaan siten, että samoissa kuljetuksissa kulkee enemmän tavaraa. Tämä on yksi keskitetyn logistiikan eduista.

Vuonna 2020 verkkokaupan lähetykset lisääntyivät koronaepidemian vaikutuksesta erittäin voimakkaasti, minkä vuoksi pitkään jatkunut kuljetuskustannusten lasku suhteessa myyntiin katkesi.

Ympäristönäkökulmasta tärkeää on varmistua kuljetusliikkeiden ympäristökäytännöistä. Tämän vuoksi teemme kuljetusliikkeille toimittaja-auditointeja säännöllisin välein. Kuljetuksissa

päyhteistyökumppanimme on Posti, jonka kuljetukset ovat hiilidioksidineutraaleja heidän maksamiensa päästökompensaatioiden vuoksi.

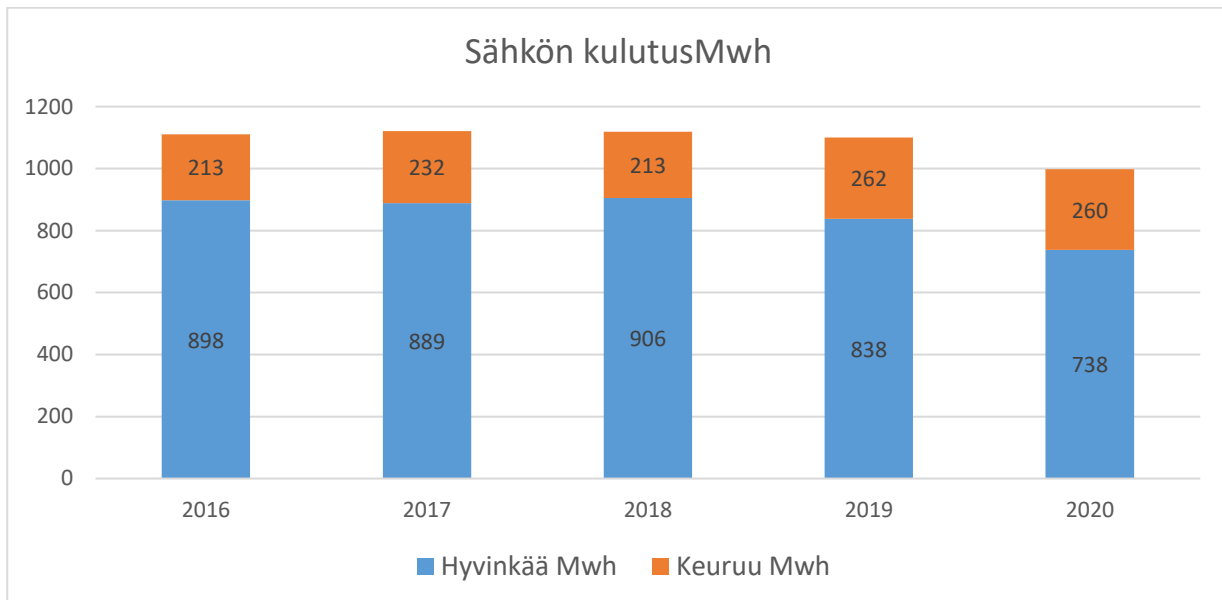

Vuoden 2019 alusta Kirjavälitys on poistanut toisen postin runkokuljetuksen ja näin pyrkii pienentämään omalta osaltaan ympäristökuormitusta optimoimalla kuljetuksia.

Sähkönkulutus

Sähkönkulutus on pysynyt melko stabiilina viimeisten vuosien aikana. Kirjavälitys on kuitenkin tehnyt toimia työolojen ja työympäristön parantamiseksi, turvallisuusriskien pienentämiseksi ja sähkönkulutuksen laskemiseksi.

- Vanhojen XP-työasemien vaihto 2014-2015
- Ilmastointiremontti 2015
- Vanhojen palvelimien korvaaminen uudella virtuaaliympäristöllä 2016
- Sähkökeskusten lämpökuvaus 2016
- Tulostusympäristön kehittäminen 2015-2016
- Loisteputkien vaihtaminen ledeihin 2016-2018
- Korkeavaraston kaasupurkausvalojen korvaaminen led-tekniikalla 2020
- Uuden virtuaalipalvelinympäristön käyttöönotto 2021
- Henkilöstön oman ympäristötietoisuuden nostaminen kaikessa toiminnassa

Selvityksessä on ollut aurinkopaneelien asentaminen Kirjavälityksen katolle, jolloin voisimme tuottaa osan käyttämästämme energiasta puhtaasti itse. Vielä aurinkoenergian kustannukset ovat kuitenkin olleet sen verran suuret, että tämä ei ole ollut taloudellisesti kannattavaa. Päätös ei ole myöskään yksistään Kirjavälityksen, koska toimimme vuokrakiinteistössä. Asia on edelleen seurannassa.

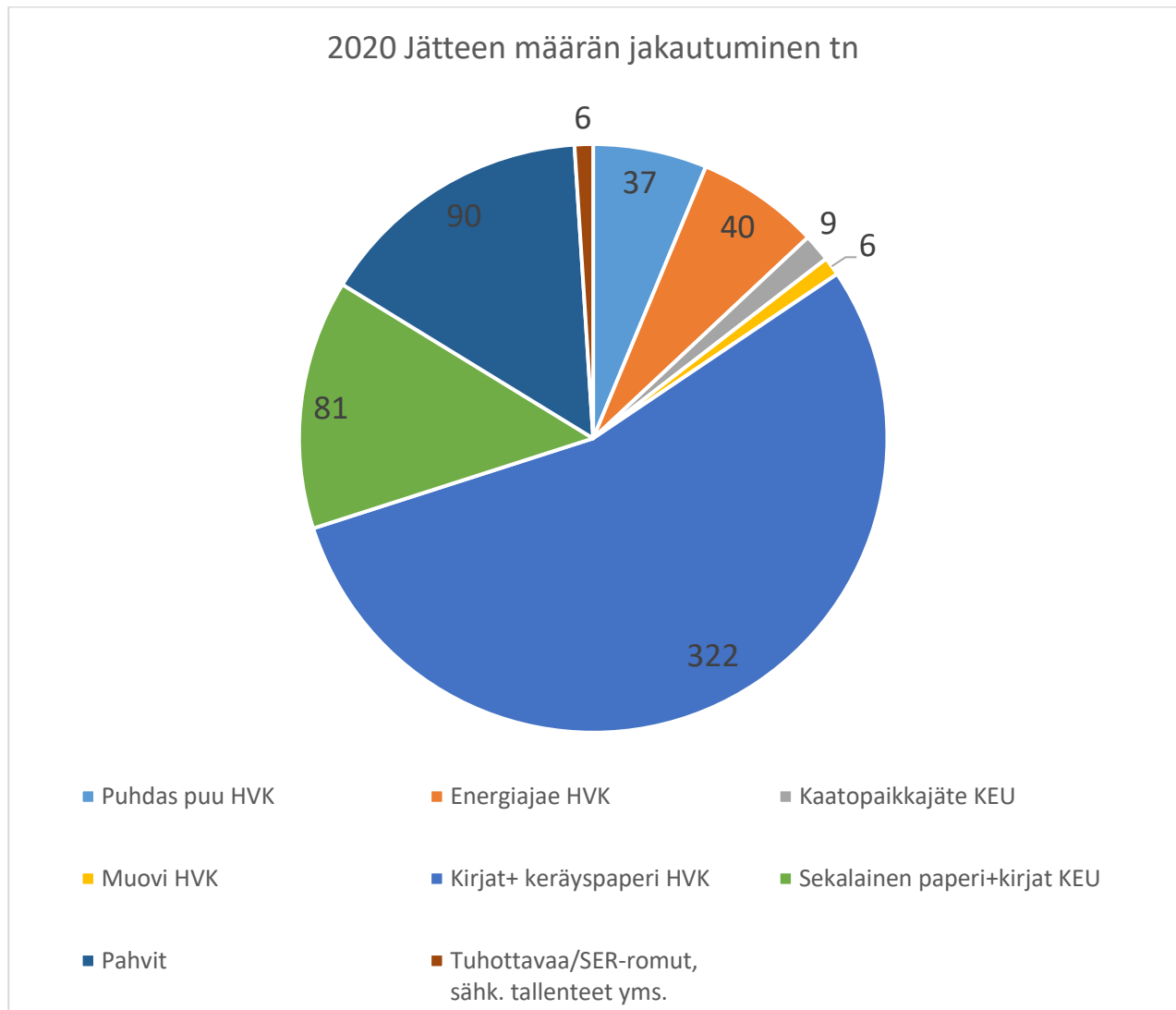
Kaukolämpö

Hyvinkään kiinteistössä alettiin vuoden 2018 aikana seuraamaan erikseen kaukolämpökustannusta. Vuonna 2019 kaukolämmön kustannus oli 50 te, missä oli noin 5 % laskua edelliseen vuoteen. Lämmityskuluihin vaikuttaa mm. huonelämpötila, kylmän ilman tulon estäminen lastauslaitureilta ja sää, johon emme itse pysty vaikuttamaan.

Jäte

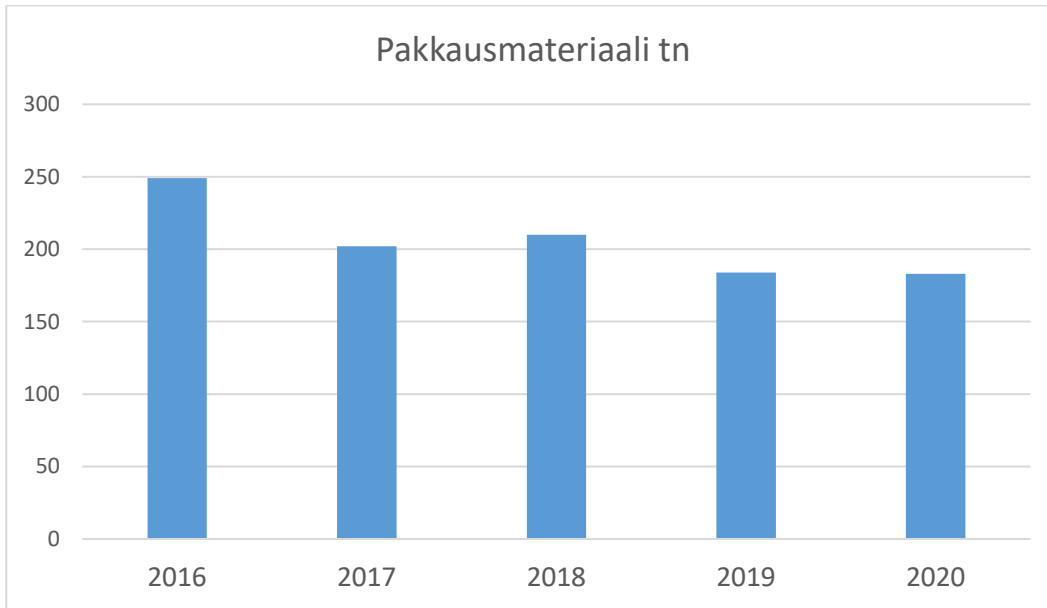
Lajittelemme energiajätteen lisäksi keräyspaperin, tuhottavan paperin, pahvin, muovin, metallin, SER-romun sekä puiset lavat. Makuloitavat eli tuhottavat kirjat käsitellään asianmukaisesti yhteistyökumppanien kanssa.

Eniten syntyy paperijätettä ja tuhottavia kirjoja.

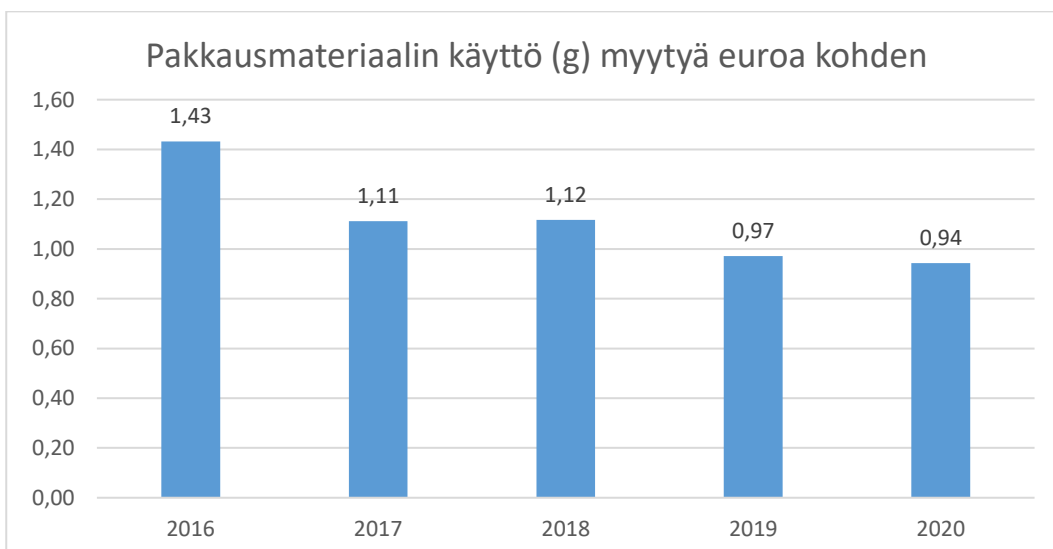

Pakkausmateriaalit

Pakkausmateriaaleja käytettiin vuonna 2020 183 tonnia. Pakkausmateriaalien hankintakustannus on vuosittain ollut noin puolen miljoonan luokkaa.

Pakkausmateriaalin vähentämisellä on kuljetusten jälkeen toiseksi suurin ympäristö- ja kustannusvaikutus Kirjavälityksessä. Logistiikan volyymien lisääntyminen ja verkkokaupan kasvu kuitenkin kasvattavat pakkausmateriaalien tarvetta. Siihen nähden kuvassa näkyvä pakkausmateriaalin määrän pienentyminen on erittäin hyvä saavutus. Alla olevassa kuvassa pakkausmateriaalin käyttö on suhteutettu myyntituottoihin, ja tehostuminen näkyy siinä erityisen selkeästi. Vuonna 2021 pakkausmateriaalin kokonaiskäyttö saattaa kääntyä jälleen nousuun, koska Kirjavälityksessä on aloittanut merkittäviä uusia logistiikka-asiakkaita. Pakkausmateriaalin käyttö myyntiin suhteutettuna pysynee edelleen alhaisella tasolla.

Makuloinnit

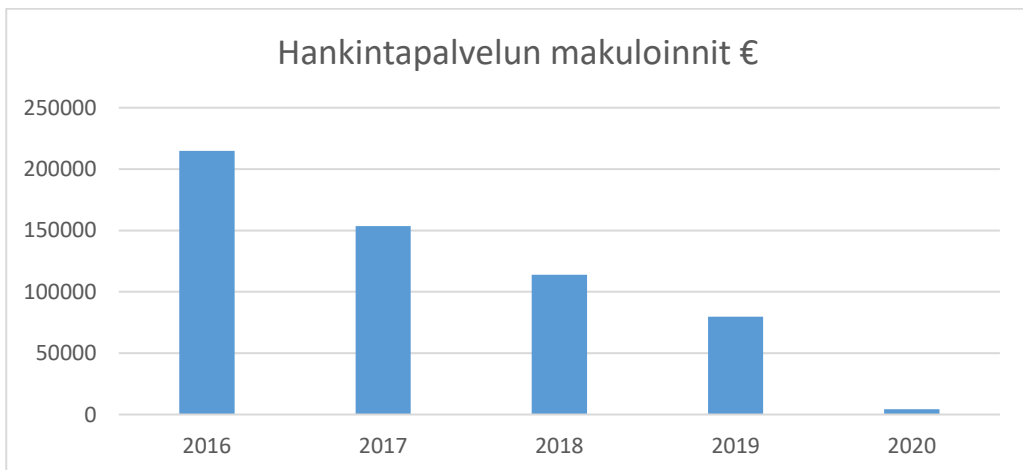
Kirjavälityksessä makuloitiin vuonna 2020 noin 0,8 milj. kirjaa. Makuloitavien tuotteiden määrä on siis kääntynyt laskuun edellisen vuoden huipun jälkeen. Makuloinnit tehdään kustantajien päätöksistä.

29.7.2021

Julkinen

Vuonna 2020 makuloitavien tuotteiden arvo keskihankintahinnalla laskettuna oli 11,2 milj. euroa. Hankintapalvelun makuloinnit vaihtelevat vuosittain tehtävien päätösten mukaisesti. Viime vuosina Kirjavälityksen omat makuloinnit ovat kuitenkin laskeneet tasaisesti. Ostoissa omaan varastoon on oltu entistä tarkempia ja hävikkiä on pyritty vähentämään kampanjoin riittävän varhaisessa vaiheessa.

Logistiikkapalvelun tuotteiden osalta makulointipäätöksen tekee aina kustantaja. Siitä huolimatta Kirjavälityksellä voisi olla mahdollisuuksia kehittää palvelujaan siten, että makulointien määrää pystyttäisiin vähentämään. Mm. PoD-palvelu on ollut hyvä yritys tähän suuntaan. Valitettavasti sen vaikutus on ollut hyvin pieni. Myös sähköisten materiaalien lisääntymisen pitäisi näkyä vähenevänä fyysisten tuotteiden makulointien tarpeena.

29.7.2021

Julkinen

Paperinkulutus

Vuonna 2019 Kirjavälitys käynnisti tulostuspalvelut tarjoamaan asiakkailleen laadukkaita tulostuspalveluita eri tarpeisiin. Näin ollen paperin kulutus on noussut edellisistä vuosista runsaasti. Kuitenkin toimistokäytössä paperin kulutus on edelleen laskenut ja siihen vaikuttavat alla mainitut toimenpiteet.

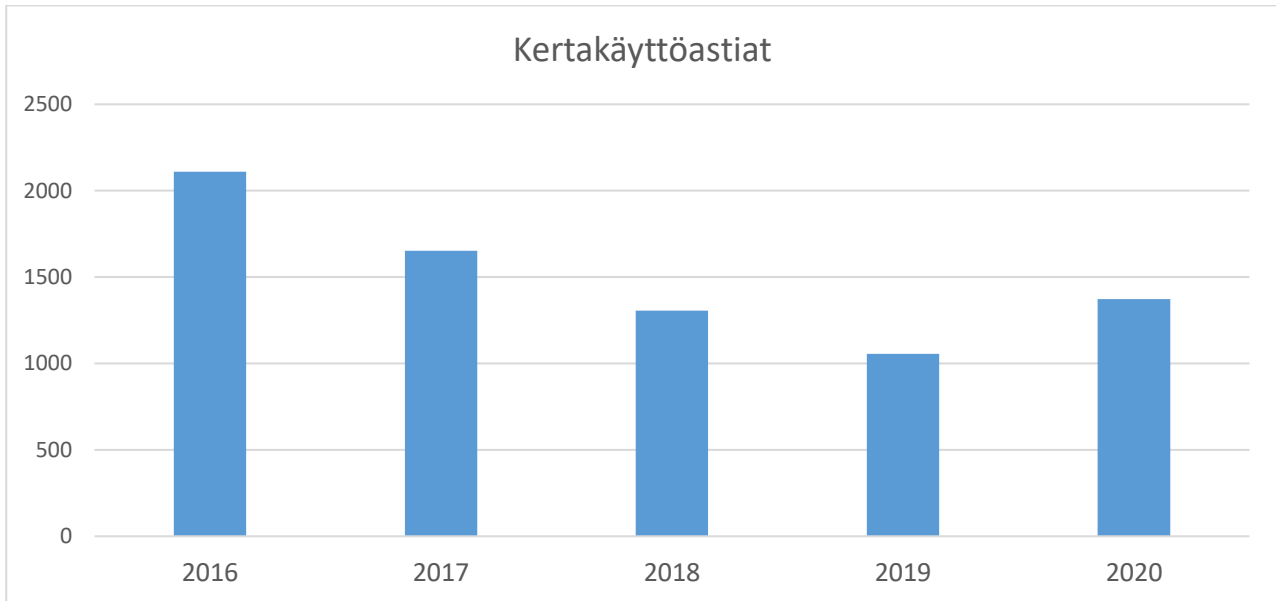
Paperinkulutuksen vähenemiseen ovat vaikuttaneet ainakin:

- paperilaskuista luopuminen, verkkolaskutuksen lisääminen ja sähköpostilaskut
- sähköinen arkistointi
- koontikeräilyn kehittäminen
- ääniohjatun keräilyn kehittäminen
- sähköisten asiakasrajapintojen ja sähköisen raportoinnin kehittäminen
- sähkökirjan ja sähköisten oppimateriaalien palveluiden rakentaminen
- Tulostusympäristön kehittäminen ja 2-puoleinen tulostaminen
- paperisista palkkakuiteista luopuminen
- henkilöstön omien toimintatapojen kehittyminen paperittomaan suuntaan

Vaikka paperi sinällään on edullista, paperin kulutuksen väheneminen näkyy huomattavina säästöinä mm. tulostuskustannusten vähenemisenä sekä erityisesti työn tehostumisena, kun ylimääräinen paperin käsittely poistuu.

Kertakäyttöastiat

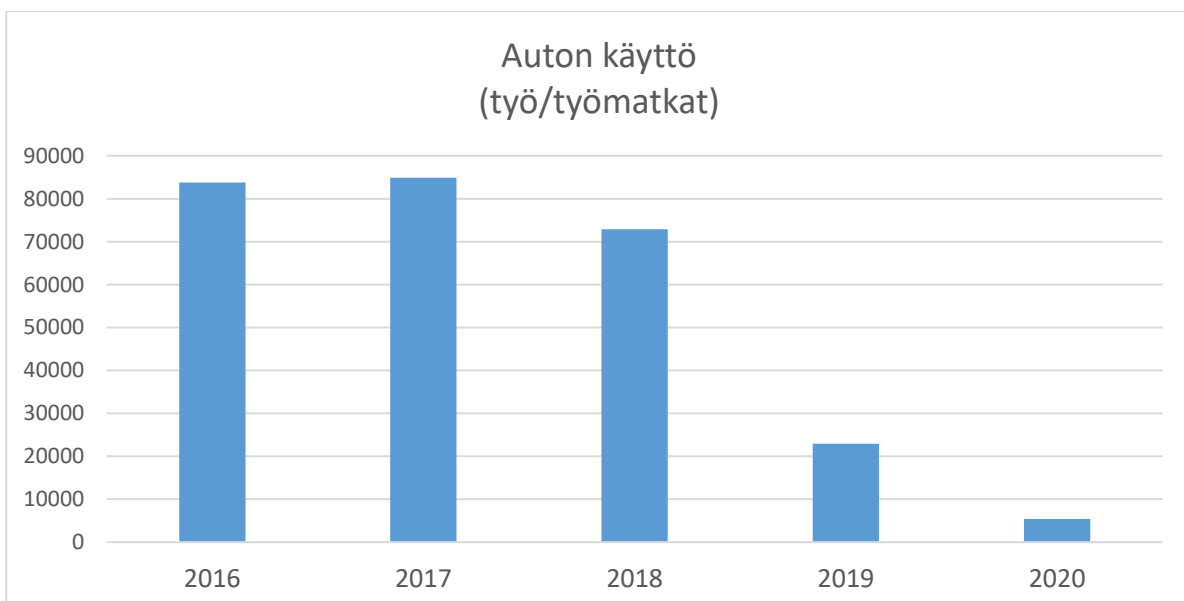
Yksi jätteen lähde ovat Kirjavälityksessä käytettävät kertakäyttöastiat. Suhteessa summa on pieni, mutta kertakäyttöastioita on pidetty tietyllä tavalla turhuutena, joten niitä on seurattu erikseen. Vuoden 2017 puolivälissä ruokalan kanssa sovittiin, että myös omien eväiden syöjät saavat käyttää ruokaillessaan normaaliastioita kertakäyttöisten sijaan. Henkilökunnan taukutiloihin hankittiin lisää metallisia aterimia. Vuoden 2019 alusta myös Kirjavälityksen ruokalassa alettiin suosia oman toimistokahvikupin käyttöä, mikä vaikuttaa lukuun myöhemmin hieman edelleen. Kertakäyttöastioiden ostot puoliintuivat kolmessa vuodessa. Koronavuosi 2020 toi kuitenkin käänteen tähänkin: Kun ruokalassa luovuttiin buffetrुकailusta viruksen leviämisen ehkäisemiseksi, jouduttiin ruokia pakkaamaan taas kertakäyttöastioihin.

Työmatkapäästöt

Työmatkat autolla asiakkaille ja yhteistyökumppaneille

Eryteisesti myynti matkustaa paljon omalla autolla asiakastapaamisiin. Myös muu henkilöstö matkustaa yhteistyökumppaneiden tapaamisiin, koulutuksiin ja tapahtumiin. Kilometrikorvauksia maksettiin vuonna 2020 noin 5 te. Auton käyttö työssä on kuitenkin vähentynyt merkittävästi. Syynä tähän ovat erityisesti parantuneet video- ja puhelinneuvottelumahdollisuudet. Auton käyttöä voidaan vähentää edelleen videoneuvotteluja kehittämällä ja lisäämällä, järjestämällä omat tapahtumat hyvin julkisten yhteyksien äärelle ja suosimalla yhteismatkustamista. Vuonna 2021 työmatkat tulevat pysymään edelleen alhaisella tasolla korona- epidemian seurauksena, kun henkilökohtaiset tapaamiset on kaikki siirretty etänä käytäviksi. Vaikutus on todennäköisesti pitkälti pysyvä, koska etäpalavereista eri kumppanien kanssa on tullut uusi normaali.

29.7.2021

Julkinen

Päivittäiset työmatkat

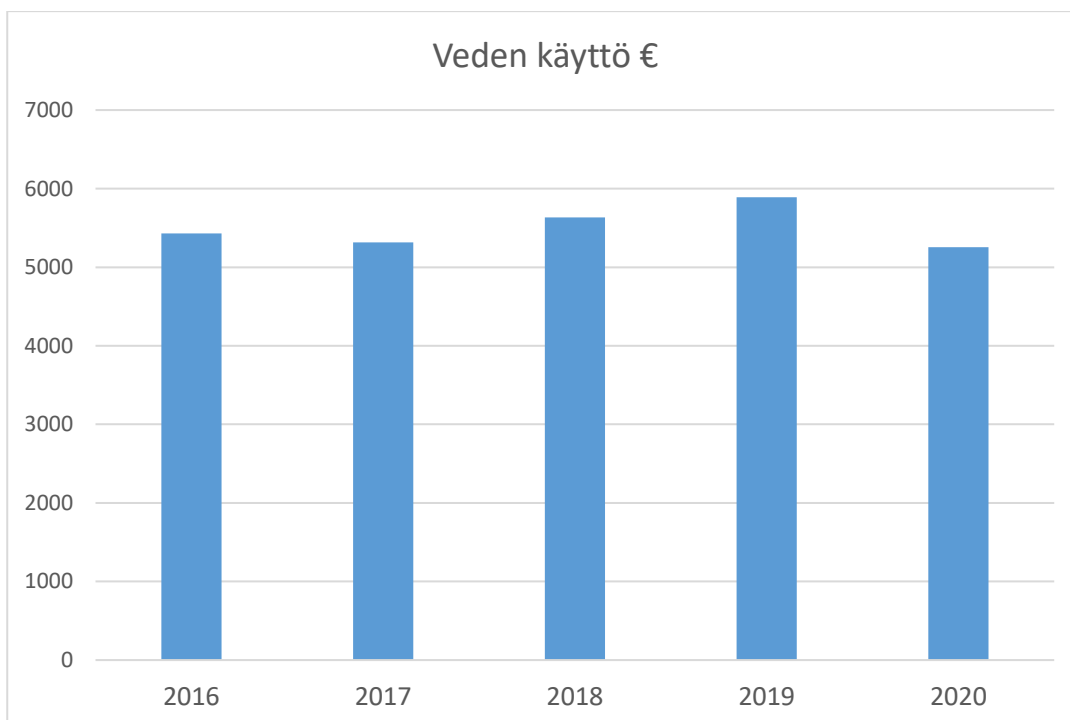
Kilometrikorvattavien työmatkojen lisäksi päästöjä aiheutuu henkilökunnan päivittäisistä työmatkoista. Suuri osa työntekijöistä tulee töihin omalla autolla. Näihinkin päästöihin yritys voi vaikuttaa esim. tukemalla työmatkapyöräilyä ja -liikuntaa tarjoamalla esim. hyvät pyöräparkit ja viihtyisät suihkutilat, kannustamalla kimpakyyteihin ja julkisen liikenteen käyttöön. Vuonna 2021 Kirjävälitys alkoi tarjota henkilöstölleen työsuuhdepyöräetua, kun lainsäädäntö sen mahdollisti. Julkisen liikenteen yhteydet Kirjävälityksen toimipisteisiin ovat melko heikot. Henkilökunnan oman työmatkustamisen päästöjä ei ole arvioitu, mutta koronaepidemian aikana toimisto on siirtynyt etätööhön, mikä on vaikuttanut päivittäisten työmatkojen vähenemiseen olennaisesti.

Lennot

Lentomatkustamista Kirjävälityksessä on hyvin vähän. Koronaepidemian aikana Kirjävälityksessä ei ole lennetty lainkaan.

Vedenkulutus

Vedenkulutus ei ole Kirjävälityksessä erityisen merkittävä tekijä. Vesi- ja jätevesimaksut 2020 olivat 5 253 euroa ja ne ovat säilyneet ennallaan. Vedenkulutus lisättiin Kirjävälityksen seurattavien ympäristövaikutusten listalle vuoden 2018 aikana. Vuonna 2020 vedenkulutus Kirjävälityksessä laski hieman johtuen toimistopuolen siirtymisestä etätööhön.

29.7.2021

Julkinen

Melu

Kirjavälityksen varastossa on jonkin verran melua, jonka tasoa mitataan ja arvioidaan yhteistyössä työterveyshuollon kanssa. Työntekijöille on tarjolla kuulosuojaimia. Melun taso ja tarvittavat toimenpiteet arvioidaan työterveyshuollon kanssa tehtävässä työpaikkaselvityksessä.

Selvityksen mukaan melu ei ole kuuloa heikentävällä tasolla. Koska melu voi kuitenkin häiritä keskittymistä ja aiheuttaa stressiä, sen ehkäisemiseen kiinnitetään huomiota. Kirjavälityksen tilojen ulkopuolella ääntä aiheuttaa vain liikenne. Kirjavälitys sijaitsee kuitenkin yrityskeskityksessä, jossa liikenteen melu ei häiritse.

Ympäristöriskit

Kirjavälityksen merkittävin ympäristöriski on tulipalo. Muuten ympäristöriskit ovat hyvin rajalliset. Esimerkiksi kemikaaleja on Kirjavälityksessä käytössä vain muutamia huoltokäytössä, ja ne on arvioitu kemikaalilainsäädännön mukaisesti.

29.7.2021

Julkinen

Jo valmistuneita projekteja ja hankkeita

2021

- Rahtikeskuksen toimittaja-auditointi
- Työsuhdepyöräetu henkilökunnalle

2020

- Koko toimiston siirtäminen toistaiseksi etätöhyöhön koronapandemian johdosta. Tämän seurauksena sekä päivittäisen että asiakkaille suuntautuvan työmatkustamisen väheneminen minimiin. Lentomatkoista luopuminen toistaiseksi kokonaan.
- Investointi uuteen virtuaalipalvelinympäristöön vähentää sähkönkulutusta ja mahdollistaa sähköisten palveluiden kasvun.

2019

- Tulostuspalvelun ottaminen omaan haltuun, jolloin jatkuvat paperin kuljetukset Helsingin ja Hyvinkään välillä poistuvat.
- Varavoimainvestointi, jolla tuetaan sähköisten palveluiden saatavuutta ja kasvua.
- Kuljetusliikkeen toimittaja-auditointi
- Postin runkokuljetusten vähentäminen
- Biojätteen lajittelun lisääminen taukotilassa
- Henkilöstöravintolassa pieniä parannuksia, mm. kasvisruokapäivien lisääminen ja ”oma kuppi”-käytäntö

2018

- Investointi omaan painokoneeseen, jolla tulostuspalvelu otetaan omaan haltuun ja säännölliset tulosteiden kuljetukset jäävät kokonaan pois.
- Tietoliikenteen kahdennus, jolla tuetaan sähköisten palveluiden saatavuutta ja kasvua.
- Kirjavälityksen ympäristöraportin julkaiseminen

2017

- Selvitys aurinkoenergian hyödyntämisestä sähkön tuottamisessa Hyvinkään kiinteistössä (ympäristökuormituksen vähentäminen). Selvitys ei johtanut kustannussyistä jatkohankkeeseen.
- Loisteputkien vaihtaminen ledeihin (säästö sähkön kulutuksessa)

2016

- Radon-mittaus (ympäristöturvallisuus)
- Sähkökeskusten lämpökuvaus (sähkönkulutuksen pienentäminen)
- Paperilaskuista luopuminen (paperin kulutuksen vähentäminen)
- Vanhojen palvelimien korvaaminen uudella virtuaaliympäristöllä (sähkönkulutuksen ja laitteiden määrän vähentäminen)
- Tulostusympäristön kehittäminen (energiatohokkuuden parantaminen ja paperin kulutuksen vähentäminen mm. 2-puolisella tulostamisella)

29.7.2021

Julkinen

2015

- Viikkotoimituspäivän kehittäminen ja sitä kautta kuljetuskilometrien vähentäminen
- Vanhojen XP-työasemien vaihto (energiatehokkuuden ja tietoturvallisuuden parantaminen)
- Ilmastointiremontti (työympäristön viihtyvyys ja sähkön kulutuksen pienentäminen)
- Sähköisten oppimateriaalien jakelumallin luominen (Tekes-rahoitteinen hankekokonaisuus 2013-2015)
- Oston työkalujen ja toiminnan tehostaminen

2014

- Varastotoimintojen kehittäminen: varastopaikkarekisterimuutokset, tuotesijoittelun muutokset
- Kirjapainon logistiikan toimintamallien muutokset
- Taloushallinnon sähköisen arkiston uusiminen
- Kirjapakista lähtevien laskujen ja läheteiden lähetyksmahdollisuus asiakkaan sähköpostiin paperitulosten sijasta

2013

- Varaston layoutin uusiminen
- e-kirjan jakelu
- Suorapakista luopuminen

2012

- Sähköisten oppimateriaalien jakelu aloitettu Kouluväylän kautta

2011

- Pienkeräilyn kehittäminen: Toimitusprosessin kehittäminen verkkokaupalle ja pienlähetyksille ja koontikeräily: pienten erien kustannustehokas käsittely ja tulosten vähentäminen
- Hyllytydennysjonon kehittäminen ja paperitulosten vähentäminen sen myötä
- Kirjakerhotoimintojen siirtäminen Kirjapakkiiin ja toiminnan tehostaminen sen myötä. Lähetysten yhdistyminen.
- Kustantajien verkkokaupan kehittäminen, kustantajien sähköisen kaupankäynnin tueksi.

2010

- Digitaalisten aineistojen jakeluhanke: palvelun käynnistäminen kauppoille ja kustantajille
- Puheohjauksen käyttöönotto toimitusprosessissa
- Verkkolaskutuksen lisääminen: Toimittajaportaalin käyttöönotto saapuvien laskujen osalta
- Kansainvälisen ONIX-tuotetietostandardin käyttöönotto kirja-alalla, tuotetietojen välittäminen sähköisessä muodossa ja toimintojen osittainen automatisointi
- Sähköisen sopimusarkiston käyttöönotto

2009

- PoD-palvelun toimintamallin luonti, toiminnan käynnistäminen
- Verkkolaskutuksen lisääminen: verkkolaskujen lähetyksvalmius KirjaPakista
- Sähköisen viestinnän lisääminen: sähköisten palvelujen käyttöönotto viestinnässä, kuten uutiskirjeet